

Heter Mechirah: The Controversial Shemita Sale

Family Day Yarchei Kallah 5781

R' Sammy Bergman-sbergman@torontotorah.com

Dedicated by Moshe and Minde Klein toward a Refuah Shleimah for Miriam Chava Chanah Devorah bas Shaindel Chayah Rivkah

The Challenge of Shemita Year: The “Heter Mechirah” or “dispensation to sell” involves Jewish farmers selling their land in Israel to Non-Jews during the Shemita Year. Read sources 1-4 and consider why this dispensation is necessary, and what factors allow for this dispensation.

1. Rabbi Moses Maimonides (12th century Egypt), Laws of Shemita and Yovel 1:1-2, tr. Sefaria

מִצְוַת עֲשֵׂה לְשִׁבַּת מַעֲבֹדֶת הָאָרֶץ וְעִבּוּדֵת הָאֵילָן בְּשָׁנָה שְׁבִיעִית שְׁנָאָמֵר (ויקרא כה ב) "וְשִׁבַּתָּהּ הָאָרֶץ שְׁבַת לַה" וְנֶאֱמַר (שמות לד כא) "פְּתוּרִישׁ וּבִקְצִיר תִּשְׁבַּת". וְכָל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה מַעֲבֹדֶת הָאָרֶץ אוֹ הָאֵילָנוֹת בְּשָׁנָה זוֹ בִטֹּל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעִבֵּר עַל לֹא תַעֲשֶׂה שְׁנָאָמֵר (ויקרא כה ד) "שָׂדֶךְ לֹא תִזְרַע וְכַרְמֶךָ לֹא תִזְמַר":

אֵינּוּ לֹקֵה מִן הַתּוֹרָה אֲלָא עַל הַזְרִיעָה אוֹ עַל הַזְמִירָה וְעַל הַקְצִירָה אוֹ עַל הַבְּצִירָה. וְאֶחָד הַפְּרָם וְאֶחָד שְׂאֵר הָאֵילָנוֹת:

It is a positive commandment to refrain from working the land and caring for trees in the seventh year, as it says, "and the land shall rest a Sabbath for the Lord" (Leviticus 25:2), and it says "in plowing and in harvesting you shall rest" (Exodus 34:21). Anyone who performs one of the forbidden labors from the working of the land or caring for trees in this year has abrogated a positive commandment and transgressed a negative commandment, as it says, "you shall not plant your field, nor shall you prune your vineyard" (Leviticus 25:4).

One doesn't receive biblical lasher except for sowing, pruning, harvesting, and picking. This applies to both grapevines and other trees.

2. Rabbi Moses Maimonides (12th century Egypt), Laws of Shemita and Yovel 4:1-3, tr. Eliyahu Touger

כֹּל שֶׁתּוֹצִיא הָאָרֶץ בְּשָׁנָה שְׁבִיעִית, בֵּין מִן הַזֶּרַע שֶׁנִּפְלָה בָּהּ מִקּוּדָם שְׁבִיעִית, בֵּין מִן הָעֵינִיקִים שֶׁנִּקְצְרוּ מִקּוּדָם וְחָזְרוּ וְעָשׂוּ וּשְׁנִיָּהּ נִקְרְאוּ סְפִיחַ, בֵּין מִן הָעֵשְׂבִים וְהִירְקוֹת שֶׁעָלוּ מֵאֵילֵיהֶן וְאֵין לָהֶן זֶרַע הַכֹּל מוֹתֵר לֹאכְלוֹ מִן הַתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר וְהִיתָה שְׁבַת הָאָרֶץ לָכֶם לֹאכְלָהּ וּמְדַבְּרֵי סוֹפְרִים שִׁיָּהוּ כֹל הַסְפִיחִים אֲסוּרִין בְּאֵילָהָ, וְלִמָּה גָזְרוּ עֲלֵיהֶם מִפְּנֵי עוֹבְרֵי עֲבִירָה, שֶׁלֹּא יִלְךְ וְיִזְרַע תְּבוּאָה וְקִטְנִיּוֹת וְזֶרְעוֹנֵי גֵנָה בַּתּוֹךְ שְׂדֵהוּ בַּסֶּתֶר, וְכִשְׂיִצְמַח יֵאָכֵל מֵהֶם וַיֹּאמֶר סְפִיחִים הֵן, לְפִיכֵךְ אֲסוּרוֹ כֹּל הַסְפִיחִים הַצּוֹמְחִים בְּשְׁבִיעִית. הָאֵל לְמַדָּת שְׂאֵין אוֹכְלִין מִפִּירוֹת שְׁבִיעִית אֲלָא פִירוֹת הָאֵילָנוֹת וְהָעֵשְׂבִים שְׂאֵין זֹרְעִין אוֹתָם רֹב הָאָדָם כְּגוֹן הַפִּיגָם וְהִירְבוּזִין הַשּׁוֹטִים וְכֹל כִּיּוֹצֵא בָהֶן, אֲבָל הִירְקוֹת שֶׁדֶרֶךְ רֹב הָאָדָם לְזוֹרְעֵם בַּגִּנּוֹת וּמִיָּנִי תְבוּאָה וְקִטְנִיּוֹת כֹּל הַצּוֹמְחֵם מֵהֶן אֲסוּר מְדַבְּרֵיהֶם וְהַמְלַקְטָן מְכִין אוֹתוֹ מִכֵּת מְרֻדוֹת.

All produce that grows from the earth in the Sabbatical year: whether it grew from seeds that fell into the earth before the Sabbatical year, it grew from roots whose plants were harvested previously, but nevertheless grew again - in both instances [such produce] is referred to with the term *safich* - or grasses and vegetables that grew on their own accord [in the Sabbatical year], is permitted to be eaten according to Scriptural Law as [Leviticus 25:6] states: "And [the produce that grows] while the land is resting shall be yours to eat..."

According to Rabbinic decree, all the *sifichim* are forbidden to be eaten. Why was a decree established concerning them? Because of the transgressors, so that they could not go and sow grain, beans, and garden vegetables in one's field discretely and when they grow, partake of them, saying that they are *sifichim*. Therefore the Sages prohibited all the *sifichim* that grow in the Sabbatical year.

Thus we have learned that the only produce of the Sabbatical year of which one may partake are fruit from trees and herbs that are not sown by most people, e.g., rue, amaranth, and the like. With regard to vegetables that most people sow in their gardens and species of grains and beans, by contrast, anything that grows from these

species is forbidden according to Rabbinic decree. One who gathers them is liable for stripes for rebellious conduct.

3. Rabbi Moses Maimonides (12th century Egypt), Laws of Shemitah and Yovel 6:1

אין עושין סחורה בפירות שביעית, ואם רצה למכור מעט מפירות שביעית מוכר, ואותן הדמים הרי הן כפירות שביעית וילקח בהן מאכל ויאכל בקדושת שביעית, ואותו הפרי הנמכר הרי הוא בקדושתו כשהיה.

We don't do business with fruits of the seventh year. If a person wants to sell a few of the fruits they can do so, and the money [from the sale] are akin to fruits of the seventh year, and he should buy food with it and eat it with the sanctity of the seventh year. The fruit that is sold remains holy as it was.

4. Rabbi Avraham Isaac Kook (20th century Israel), Shabbat Haaretz, Introduction 11

יסוד היתד המכירה הוא בעיקרו ע"פ רוב קמאי ובתראי, דסבירא להו ששביעית בזמן הזה דרבנן. שזהו יסוד דברי רש"י (סנהדרין כ"ו א', ד"ה אגיסטון), שבקרקע של נכרי מותר לחרוש ולעשות כל עבודה...

The basis for the "Heter Mechirah" is mainly on most early and late sources that hold that the Sabbatical year nowadays is rabbinic which is the basis for the words of Rashi (Sanhedrin 27a, s.v. *agiston*) that in non-Jewish land it's permissible to plough and do all types of work...

- *What challenges does the year of Shemitah raise for Jewish farmers and vendors in the land of Israel?*
- *What is the basis for the Heter Mechirah? How does it alleviate the challenges of observing the Shemitah year?*

For more on working the land during Shemitah please reference these collections from our weekly Shemitah shiur:

Rabbi Torczyner on Shemitah

<https://www.yutorah.org/search/?teacher=81072&collection=9418>

Rabbi Bergman on Shemitah

<https://www.yutorah.org/search/?teacher=83185&collection=9513>

The Philosophy of the Heter Mechirah: As we will see, the Heter Mechirah is fraught with legal controversy. However, the opposition to Heter Mechirah stems from philosophical disagreements as well. Read sources 5-8 and consider the hashkafic stances taken by each side of the debate.

5. Rabbi Yaakov Wilovsky (20th century Israel), Beit Ridvaz Chapter 4 pg 57b

כל עיקר ההיתר הוא אך אליבא דשיטת הבית יוסף ז"ל דסבירא ליה אין שביעית נוהג בשל נכרים, וכל עיקר טעמו משום דסבירא ליה דיש קנין לגוי בארץ ישראל להפקיע מקדושתה, לפי זה כיון שנפקעה הקדושה על ידי גוים אם כן היכי שייך למימר 'משום ישוב ארץ ישראל לא גזרו רבנן', דמבטלינן דברי רבנן משום ישוב ארץ ישראל?... דהא למאן דאמר דסבירא ליה 'יש קנין לגוי בארץ ישראל להפקיע קדושתה' הוי כח"ל?... לפי זה האיך אפשר להעלות על הדעת דמותר להפקיע קדושת הארץ ולעשותה חול משום ישוב ארץ ישראל, כיון דעל ידי זה לא הוי כלל קדושת הארץ?

The entire dispensation is only according to the opinion of the Beit Yosef z"l who holds that the Sabbatical year doesn't apply to Non-Jewish produce. His entire reason is because he holds that Non-Jews can make acquisitions in the land of Israel to uproot its sanctity. According to this, since the sanctity is uprooted by Non-Jews, how is it relevant to say: "the Rabbis didn't decree [when it conflicts] with settling the land of Israel" such that they nullify the laws of the Rabbis to settle the land of Israel?...For according to the opinion that Non-Jews can make acquisitions in the land of Israel to uproot its sanctity, [the land] is akin to foreign land...As such, how is it

possible to even consider that it's permissible to uproot the sanctity of the land and make it mundane in order to "settle the land of Israel", since through this it won't have the sanctity of the land at all?

6. Rabbi Avraham Isaac Kook (20th century Israel), Shabbat Haaretz, Introduction 11

אבל כל זה מיוסד רק על הסברא שאין שום מעלה אחת לארץ ישראל מלבד מה שעל ידה אפשר לקיים את המצוות התלויות בה, והיא לפי זה רק כעין הכשר להמצוות התלויות בארץ, לפיכך כשמפקיעים חובת המצוות אפילו על פי הכרח, שוב אין כאן מצוות ישוב ארץ ישראל, ובאמת לא כן הדבר. וסברא זו אינה מיוסדת על פי עיקר יסודה של תורה, התלויה ביסוד קדושתה העליונה גם היא בארץ ישראל, ו'מלכה ושריה בגוים אין תורה', ו'כיון שגלו ישראל ממקומם אין לך ביטול תורה גדול מזה', כי ארץ ישראל דומה בזה לתלמוד תורה, ותלמוד תורה אף על פי שהוא מביא לידי מעשה המצוות כולן, מכל מקום חלילה לומר שערכה של תורה איננו כי אם הכשר למעשה המצוות, אבל היא עליונה וחשובה בקדושתה בפני עצמה, עד שאפילו כשלומדין מה שאי אפשר לקיים כלל אין שיעור למעלת הלימוד ההוא... כמו כן היא קדושת ארץ ישראל, אף על פי שבקדושתה היא מביאה אותנו גם בחורבנה לידי כמה מצוות שאין לנו דוגמתן בחוץ לארץ, וקל וחומר בבנינה, 'מי מנה עפר יעקב', מכל מקום לא זה הוא כל עיקר מעלתה, עד שנאמר שאם מתבטל חיובן של כמה מצוות או אם יש איזה דוחק המונע מקיום המצוות ומכריח לבקש דרכים כדי להיות נפטרים מהן בפני הדחק, יגרע בזה ערך קדושתה וחיבת מצוות ישיבתה כי לא כן הוא, ואפילו אם מפני הדחק, צריכים להפקיע איזו מצוה מהמצוות התלויות בארץ לא יפול על זה, חס ושלום, לבם של הזוכים להסתופף בצלצה קדושת חבת נעימת ארץ חמדה אשר עיני ד' אלוקינו בה תמיד מראשית השנה עד אחרית שנה... כי עצם ישיבת ארץ ישראל מצד עצמה שקולה היא נגד כל המצוות שבתורה...

But all this is based only on the explanation that there is no virtue for the Land of Israel other than that through it we observe the mitzvot that depend on it, and it is according to this, only a kind of preparation for the mitzvot that depend on the land. Therefore, when the obligation of the mitzvot are uprooted because of a need, there is no longer a commandment to settle the land. And this is not the case. And this idea is not founded on the main foundation of the Torah, which depends on the foundation of the supreme holiness in the Land of Israel, and 'a queen and her ministers among the Gentiles have no Torah' (Eichah 2:9), and 'because Israel has been exiled from their place there is no great nullification of Torah'. For the land of Israel in this regard is comparable to learning Torah. Even though Torah study leads to the performance of all the mitzvot, nevertheless-heaven forbid to say that the value of Torah is only as a preparation to fulfill mitzvot, rather it is supreme and important in its holiness in its own right such that even if one learns a subject which is impossible to fulfill there is no way to measure the greatness of that learning. Such is the case with the land of Israel. Although in its sanctity it also brings us while in ruin to some mitzvot that we have no example of abroad, all the more so in construction, 'Who counted the dust of Jacob', in any case it is not the essence of its virtue, such that if the charge of some mitzvot are abolished or if there is a pressure that prevents the observance of the mitzvot and forces one to seek ways to uproot of them because of pressure, it will detract from the value of its sanctity and affection for the mitzvah of settling it. Because it is not, and even if out of pressure, one has to uproot a few mitzvot which depend on the land, the hearts of those who merit to bask in the splendor of the holiness, the preciousness of the beloved land in which the eyes of God are always on it from the beginning of the year to the end of the year should not fall... **for simply living in the land of Israel in its own right is equal to all the mitzvot of the Torah.**

7. Rabbi Naftali Tzvi Yehuda Berlin (19th century Lithuania), Meishiv Davar 2:96

הכלל יש לנו לדעת ולשום אל לבנו, דכמו קיום האומה הישראלית תחת זרועות עולם ואין קיומם ע"פ שכל אנושי הטבעי בהליכות עולם... וכך היא משונה א"י מכל הארצות דעיקר קיומה אין ע"פ טבע הליכות כל ארצות הגוים, ואינה תלויה אלא בהשגחת ה' ע"פ מצותיו, היינו הפרשת ת"מ... וכן בקיום מצות שביעית כמבואר בתורה.

In general, we need to know and internalize, that just as the survival of the Jewish nation is under the "arms of the world", and their survival isn't based on natural human logic in the ways of the world, so is the land of Israel different than all other lands in that its survival isn't based on the nature of foreign lands, and it depends only on Hashem's providence through his mitzvot, meaning donations and tithes, and also the fulfillment of the mitzvot of the Sabbatical year as clarified in the Torah

8. Rabbi Avraham Isaac Kook (20th century Israel), Mishpat Kohen 63

תכלית הישוב הוא ענין של דורות, ועל ידי חזוק הישוב והתרבות אחינו בית ישראל בארץ הקודש תהיה הגאולה בקרוב יותר, כי זהו פשוט שהגאולה תלויה ברבוי אחינו עם קדוש בארץ הקודש, וממילא נזכה לקיים הכל, והוי 'כחלל שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה'... וכיון שעל ידי חומרא דשביעית יעוכב ענין הישוב, ויתרשלו ידי רבים מקנין קרקע, כאשר ידעתי שהרבה אומרים בחו"ל, שכיון שעדיין אינה ניכרת ברכת הארץ לעשות התבואה לשלש השנים אם כן אי אפשר להם לשבות, וכשיעבדו הלא יעברו על דברי תורה, על כן הם מתרחקים מארץ הקודש. אבל כשמודיעים שכפי המדה של הדחק יש צדדי היתר, והצדדים הללו אינם נופלים מכל דרכי היתר של הדברים הדחוקים הרבה, כסירכות וחדש וכיוצא בזה בהוראות רבות, שסומכים על דעת יחידים, אז יתרצו רבים לבא, וכפי רבוי שיבתם של גאולים תתרבה הברכה העליונה להחיש גאולה, ואז נקיים הכל בבירור, באופן שיהיה לנו שילומים על כל צערנו ממה שאנו מוכרחים להשתמש בהיתירים דחוקים, ויעננו ד' במרחב.

The purpose of the settlement is a matter of generations, and by strengthening the Yishuv and the culture of our brothers the House of Israel in the Holy Land there will be redemption soon, because it is obvious that redemption depends on an abundance of our brethren the Holy Nation in the Holy Land, and ultimately we will merit to fulfill everything. This is akin to: “Desecrate on Shabbat so he will keep many Shabbatot” (Yoma 85b). And because by the harshness of the Sabbatical year, the matter of the settlement will be delayed, and many will be negligent in acquiring land, as I know that many say abroad, that since the blessing of the land is not yet evident to make the grain for the three years then they cannot rest, and when they work they will break the Torah, therefore they distance themselves from the Torah. But when one announces that according to the measure of distress there are permissive arguments, and these arguments do not fall far from all the permissive ways of the difficult matters, such as adhesions and new grain and so on in many rulings, which rely on the opinion of individuals, then many will come. And according to the multitude of the redeemed who return, the supreme blessing will hasten the redemption, and we will fulfill everything clearly, in way that we will be paid back for all our pain from that which we are forced to use these difficult dispensations, and Hashem should answer as graciously...

➤ *What arguments did Rabbi Wilovsky and Rabbi Berlin make against using the Heter Mechirah? How did Rav Kook respond to those arguments?*

Lo T'chanem- The Prohibition of Selling the Land of Israel to Non-Jews: One obstacle to the Heter Mechirah is the prohibition of selling the land of Israel to Non-Jews altogether. As you read through sources 9-18, consider the reasoning behind the prohibition and whether it should apply to the Heter Mechirah

9. Devarim 7:1-2 (adapted from JPS Tanakh 1985)

כִּי יִבְיָאֲךָ ה' אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָּא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנָשַׁל גּוֹיִם־רַבִּים מִפְּנֵיךָ הַחַתִּי וְהַגִּרְגָשִׁי וְהָאֲמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִיטִי וְהַיְבוּסִי שִׁבְעָה גוֹיִם רַבִּים וְעַצוּמִים מִמֶּךָ: וְנָתַתְּם הָאֱלֹהִים לְפָנֶיךָ וְהַכִּיתֶם הַתְּחִרֶם אֹתָם לֹא־תִכְרַת לָהֶם בְּרִית וְלֹא תִחַנְּם:

When the LORD your G-d brings you to the land that you are about to enter and possess, and He dislodges many nations before you—the Hittites, Girgashites, Amorites, Canaanites, Perizzites, Hivites, and Jebusites, seven nations much larger than you—and the LORD your G-d delivers them to you and you defeat them, you must doom them to destruction: grant them no terms and **show them no favour**.

10. Talmud, Avodah Zarah 20a (William Davidson Edition)

תניא נמי הכי “לא תחנם” לא תתן להם חנייה בקרקע דבר אחר לא תחנם לא תתן להם חן דבר אחר לא תחנם לא תתן להם מתנת חנם This is also taught in a *baraita*: “You should not show them mercy”; **this teaches that you should not give them a chance to encamp in the land of Eretz Yisrael**. Another matter: “You should not show them mercy”; this indicates that you should not give them favor. Another matter: “You should not show them mercy”; this teaches that you should not give them an undeserved gift.

11. Rabbi Avraham Isaac Kook (20th century Israel), Shabbat Haaretz, Introduction 11

לכאורה נראה לומר, שאיסור לא תחנם דחניה בקרקע, כיון שהוא נאמר דוקא בארץ ישראל, אם כן בזמן הזה, למאן דאמר שבטלה קדושת הארץ לחיובי המצות התלויות בארץ, הוא הדין נמי דבטלה לענין חניה בקרקע ואינה אלא מדרבנן. לכאורה נראה לומר, שאיסור לא תחנם דחניה בקרקע, כיון שהוא נאמר דוקא בארץ ישראל, אם כן בזמן הזה, למאן דאמר שבטלה קדושת הארץ לחיובי המצות התלויות בארץ, הוא הדין נמי דבטלה לענין חניה בקרקע ואינה אלא מדרבנן

At first glance it appears, that the prohibition of “You shall not show them favour” of encampment in the land, since it was only said about the land of Israel, if so nowadays, according to the opinion that the sanctity of the land has been nullified regarding the obligations of the mitzvot which depend on the land, the same applies that it’s nullified in terms of encampment and it’s only a rabbinic prohibition.

➤ Explain Rav Kook’s argument regarding why the prohibition of “Lo Tichanem” is only rabbinic. Why might you disagree with his reasoning?

Temporary Sales

12. Rabbi Shmuel Salant (20th century Israel), letter to Rabbi Yitzchak Elchanan Spektor

והנני להודיע להדרת גאונו שהשגתי ספר שמן המור, שהיה רב דספרדים בחברון ת"ו זה כמאה שנה ויותר, ועובדא הוי בחברון, שאיש אחד עשיר היה לו כרם מחוץ לעיר, והורה הרב בעל שמן המור, שקודם שנת השמיטה ימכור אותו לאינו יהודי, והקונה יעבוד את הכרם עד אחר שנת השמיטה, ואחר שנת השמיטה יקבל המוכר בחזרה, כי בשטר המכירה יהיה כתוב לזמן איזה שנים, ומאריך בזה, כי למכירה לזמן אינו עובר על לא תחנם

I would like to inform his great genius, that I received the book “Shemen Hamor”, who was a Rabbi of the Sefardim in Chevron hundreds of years ago, and there was a case in Chevron that one wealthy man had a vineyard outside the city, and the Rabbi author of the Shemen Hamor instructed him that before the Sabbatical year he should sell it to a Non-Jew, and the buyer will work the vineyard until after the Sabbatical year. After, the Sabbatical year, the seller will accept it back, for the sale contract will be written for a specified amount of years. **He writes at length, that for a temporary sale one doesn’t transgress: “you shall not favour them”.**

13. Talmud, Avodah Zarah 20b-21a (William Davidson Edition)

מתני׳ אין משכירין להם בתים בארץ ישראל ואין צריך לומר שדות ובסוריא משכירין להם בתים אבל לא שדות ובחו"ל מוכרין להם בתים ומשכירין שדות דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר בארץ ישראל משכירין להם בתים אבל לא שדות ובסוריא מוכרין בתים ומשכירין שדות ובחוץ לארץ מוכרין אלו ואלו... אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי

MISHNA: One may not rent a house to a gentile in Eretz Yisrael, and needless to say one may not rent fields to them, as explained in the Gemara. And in Syria one may rent houses to gentiles, but one may not rent fields. And outside of Eretz Yisrael one may sell houses and rent fields to gentiles; this is the statement of Rabbi Meir. Rabbi Yosei says: In Eretz Yisrael one may rent houses to gentiles, **but one may not rent fields**. And in Syria one may sell houses to them and rent fields, and outside of Eretz Yisrael one may sell both these, houses, and those, fields... In conclusion, Rav Yehuda says that Shmuel says: The halakha is in accordance with the opinion of Rabbi Yosei,

14. Rabbi Avraham Isaac Kook (20th century Israel), Mishpat Kohen 65

ונראה דאף על גב דשכירות קרקע בארץ ישראל לגוי אסורה מדרבנן, מכל מקום אין בכלל הגזירה מכירה לזמן, משום דאין זה בכלל מכירה האסורה מדין התורה, ובשם שכירות גם כן אינה נכללת. על כן אין לנו לחדש גזירה מדעתנו, ויש לומר דבמלתא דלא שכיחא לא גזרו רבנן. It appears that even though renting out land in the land of Israel to a non-Jew is rabbinically forbidden, nevertheless, this decree doesn’t include temporary sales, because this isn’t included in the prohibition against sales in the Torah, and it’s also not considered a rental. Therefore, we shouldn’t innovate a decree ourselves, and we can say regarding an uncommon occurrence the Rabbis never decreed.

15. Rabbi Avraham Yeshaya Karelitz (20th century Israel) Chazon Ish on Sheviit 24:4

אין לך מכירה לזמן יותר ממכירת אילן בלא קרקע שהרי אין לו רק עד שימות האילן... ואפילו הכי אסור בחו"ל, שמע מינה דמכירה לזמן כמכירה דמי ואסור בארץ ישראל מהתורה, וקאי עליה בלאו דאורייתא.

There is no more temporary sale than selling a tree without land, for he only owns it until the land dies...nevertheless the Sages forbade it. We learn from here that a temporary sale is a sale and it's biblically forbidden in the land of Israel, and results in a biblical prohibition.

➤ Explain the argument between HaRav Kook and the Chazon Ish regarding temporary sales? Why would temporary sales be permissible?

Are the Non-Jews in Israel Today “Kosher” Residents?

16. Rabbi Moses Maimonides (12th century Egypt), Laws of Idolatry 10:1-5, tr. Eliyahu Touger

(ו) אין כל הדברים האלו אמורים אלא בזמן שגלו ישראל לבין האומות או בזמן שיד הגוים תקיפה. אבל בזמן שיד ישראל תקיפה על אומות העולם אסור לנו להניח גוי עובד עבודה זרה בינינו. אפילו יושב ישיבת עראי או עובר ממקום למקום לסחורה - לא יעבור בארצנו עד שיקבל עליו שבע מצוות שנצטוו בני נח. שנאמר 'לא ישבו בארצך', אפילו לפי שעה. ואם קיבל עליו שבע מצוות הרי זה גר תושב. ואין מקבלין גר תושב אלא בזמן שהיובל נוהג. אבל שלא בזמן היובל אין מקבלין אלא גר צדק בלבד.

השגת הראב"ד - אבל שלא בזמן היובל אין מקבלין אלא גר צדק בלבד: אמר אברהם: איני משוה לו בישיבת הארץ.

All the above matters apply only in an era when Israel is in exile among the idolaters or in an era when the idolaters are in power. When, however, Israel is in power over them, it is forbidden for us to allow an idolater among us. Even a temporary resident or a merchant who travels from place to place should not be allowed to pass through our land until he accepts the seven universal laws commanded to Noah and his descendants, as [Exodus 23:33] states: "They shall not dwell in your land" - i.e., even temporarily. A person who accepts these seven mitzvot is a *ger toshav*. **A *ger toshav* may be accepted only in the era when the [laws of the] Jubilee Year are observed. In an era when the [laws of the] Jubilee Year are not observed, however, we may accept only full converts [to Judaism].**

Raavad-(Rabbi Avraham Ibn Daud, 12th century France) **I disagree with him regarding living in the land**

17. Rabbi Avraham Isaac Kook (20th century Israel), Mishpat Kohen 58

טעמא דלא תחנם, לא תתן להם חניה בקרקע, ובזה יש לומר דישמעאלים אינם עובדי עבודה זרה, ודינם כגר תושב, ומותר לתן להם חניה בקרקע. ולפום ריהטא נראה דתלוי בפלוגתא דהרמב"ם והראב"ד... ומדברי הכסף משנה משמע דגם הרמב"ם מודה לענין ישיבה, ולא קאמר כי אם שאינו גר תושב לכל הדברים. ובאמת יש לומר דיש נפקא מינה בין לענין הדברים שנאמר בהם בתורה גר, דבעינן דוקא גר תושב גמור, והיינו להחיותו אם כן יש חיוב להחיותו כישראל ממש, אבל מה דאין מפורש דבעי לזה גר, אלא הן הרחקות שמפורש בהן ענין עובד עבודה זרה, אם כן יש לומר פשוט דמהני כל שברור לנו שאינו בכלל זה, ובפרט אומה שלמה המוחזקת בכך על פי דתה....

The reason of: "You shall not favour them", meaning you shall not give them encampment in the land. Regarding this we can say that the Arabs aren't idolaters, and they have the status of *ger toshav* and it's permissible to give them an encampment in the land. It would seem this depends on the argument between the Raavad and the Rambam... But from the *Kesef Mishna* it seems that even the Rambam admits regarding "settling", and he only meant that we can't accept a *ger toshav* in all matters. Truly, there is a difference between when the Torah requires a "resident", for which we require a *full ger toshav specifically*, that is regarding supporting him...such that there is an obligation to support him like a fellow Jew. But when it's not explicit that a resident is required, but rather there are ways we must distance from idolaters, if so we can suggest that it's sufficient as long as it is clear to us that he isn't included in this, specifically when an entire nation is known for this based on its religion.

18. Rabbi Avraham Yeshaya Karelitz (20th century Israel) Chazon Ish on Sheviit 24:3

ואף לדעת הראב"ד דוקא שהוא שלם באמונת ישראל שישראל נתחייב בתרי"ג מצוות, ובן נח בשבע. אבל אם יש לו דעות כוזבות והוא משועבד לדעותיו אף שאין בהן עבודה זרה ממש וגם הוא שומר שבע מצוות מצד היושר שאינו ראוי לקבלו לגר תושב - הרי הוא באיסור לא תעשה, ובאיסור ישיבה, וקרינן בהו פן יחטיאו בכפירותם. ואף על גב דלענין לאסור יין בעובד עבודה זרה תלוי... הכא לענין לא תחנם אין חלוק.

Even according to the Raavad, that is specifically if he is complete in the Jewish belief, that a Jew is obligated in 613 mitzvot, and a non-Jew is obligated in seven. But if he has false beliefs and is subservient to those beliefs, even if they don't include actual idolatry, and he also keeps the seven Noachide laws based on decency such that it's inappropriate to accept him as a *ger toshav*, he is included in the prohibition [of showing favour] and living in the land, and we read about him: "lest he cause them to sin with his heresy".

- **What is a Ger Toshav? What argument do the Rambam and Raavad have regarding a Ger Toshav?**
- **According to HaRav Kook, are Arabs considered "Geirim Toshavim"? Does it matter?**
- **Why does the Chazon Ish disagree with HaRav Kook?**

Leniency in Cases of Financial Loss: The Talmud in Sanhedrin discusses a dispensation to work during Shemitah based on *arnona*. Read sources 19- 23 to explain this dispensation and determine whether it still applies today.

19. Talmud, Sanhedrin 26a (William Davidson Edition)

כדמכריז רבי ינאי: פוקו וזרעו בשביעית, משום ארנונא. חזרו לומר: אוספין - כשרין, סוחרין - פסולין

As Rabbi Yannai proclaimed: Go out and sow the fields during the Sabbatical Year due to the *arnona* that you must pay. Once this happened, the Sages then said: Gatherers of the produce of the Sabbatical Year are fit to bear witness, as they were no longer viewed as transgressors, but merchants who trade in this produce are still disqualified.

20. Rabbi Shlomo Yitzchaki (11th century France), Rashi *ibid*.

ארנונא - מס שגובה המלך מן התבואות כך וכך כורין מן השדה לשנה:

Arnona- a tax the king collected from the grain such and such volume from the field per year.

21. Tosafot *ibid*.

משרבו האנסין ומאי נינהו ארנונא - וא"ת ומשום ארנונא התירו לחרוש ולזרוע דהויא איסורא מדאורייתא וי"ל דמיירי בשביעית בזמן הזה דרבנן

אי נמי י"ל דפקוה נפש הוא ששואל להם המלך מס ואין להם מה יפרעו ומתים בתפיסת המלך והכי איתמר בירושלמי משום חיי נפש.

If you ask, because of a tax they allowed plowing and sowing which are biblical prohibitions!?

One can answer that this discusses Shemitah nowadays which is rabbinic.

Alternatively, one can answer that it was to save lives, that the king would ask them for the tax, and if they couldn't pay it, they would die in his custody. This is what says in the Yerushalmi: "because of their lives".

22. Rabbi Moshe di Trani (16th century Israel), *Mabit* 2:64

ישראל שיש לו שדה שחכר אותו מן הגוי, או אפילו הוא שלו ממש ויש למלך או לעבדו חק על כל מה שיצא מן הזריעה חלק ידוע, ואפילו לא יזרע אותו יכריחנו לתת לו החלק שהיה מוציא הקרקע אם היה זורע אותו, שהוא מותר לחרוש בו. דהוי כמו ארנוני לפירש רש"י ז"ל. וכל הני רבוותא דסברי דשביעית בזמן הזה מדרבנן יכולים לפרש פירוש זה, ואינו צריך שיהיה אונס גדול...

A Jew that rents a field from a Non-Jew, or even if it is his and the king or his servant has a tax on any produce, and even if he doesn't sow they will make him pay the portion the land would produce if he sowed, it is permissible to plow it because it is like *arnona* as Rashi explained. All the Rabbis who hold that Shemitah is rabbinic nowadays can explain in this way, and it doesn't need to be such a great difficulty.

23. Rabbi Yechiel Michel Tukachinsky (20th century Israel), Sefer HaShemita pg. 65

עכשו כשיש לנו ברוך השם ממשלת ישראל על ארצנו... מצד אחד החמרה בעית השמיטה... קשה לצרף את ההיתר 'משום ארנונא'... שאין הסברא נותנת להתיר לממשלת ישראל (המצוה גם היא על התורה והמצוה) משום ארנונת ישראל... אבל מצד השני יתכן לומר... שכיום יש לא רק מסתננים חומסים ושוודדים אלא שהגנו מוקפים אויבים אורבים לנפש, ושגם שמו עלינו מצור כלכלי ולא על נקלה יש להביא מזון מבחוץ, ומבחינה זו אפשר שישנו גם הטעם המובא בתוספות (שם) 'משום סכנת נפשות'

Now that we have, thank g-d, Jewish control over our land... on the one hand Shemita is more strict... it's difficult to combine the dispensation of *arnona* since its illogical to allow this for the government of Israel (which is also commanded by the Torah) because of Jewish tax. But, on the other hand one could say... that today not only are we threatened by thieves and robbers, but we are surrounded by our actual roving enemies, and they have besieged us financially and its difficult to bring food from the outside. From this standpoint, it's possible we even have Tosafot's reasoning of saving lives.

- What is *arnona*? Why does it allow work during the Shemita year?
- Should the dispensation of *arnona* apply nowadays? Explain

Sinful Agency: The Talmud codifies a rule which states that one can't appoint an agent to commit a sin on their behalf. Rather, the agent gets punished since they had no right to agree to such and agency. Read sources 24-26 to see how this rule applies to Heter Mechirah,

24. Rabbi Avraham Yeshaya Karelitz (20th century Israel) Chazon Ish on Sheviit 24:4

והמוכר על ידי שליח ודאי לא חייל המכירה מדין אין שליח לדבר עבירה, ומיהו על פי זה נצולים מאיסור מכירה...
Someone who sells [their land to a Non-Jew] via an agent, the sale is invalid, based on the rule of: there is no agency for a sinful matter, however they save themselves from the sin of selling...

25. Rabbi Tzvi Pesach Frank (20th century Israel), Har Tzvi Zeraim 2:50

אבל כד נעיין אין זה מוכרח, שהרי בנתיבות - המשפט (ריש סימן קפב) כתב בזה הלשון: ותדע דהא לרוב הפוסקים אפילו בשליח לדבר עבירה המעשה קיים, ומאי דאמרינן אין שליח לדבר עבירה אינו אלא חיוב עונש שהמשלה פטור. וכן הוא בתוספות בבא מציעא (י, ב ד"ה דאמר לישאל) לתירוץ קמא עכ"ל. ובר מן דין הא שיטת התוספות והמרדכי דבשוגג יש שליח לדבר עבירה, וכאן השלוחים המוכרים בודאי סבירא להו דאין כאן עבירה

But when we investigate this isn't clear. For Rabbi Yaakov Lorenbaum writes in the Netivot HaMishpat (182) as follows: "Know that according to most authorities even for an agent in a sinful matter the act is valid. When we say: "there is no agency for a sinful matter", **it only means that the sender is absolved from the punishment of the agent.** So is the opinion of Tosafot in Bava Metziah (10b, s.v "diamar") according to the first answer. Furthermore, the opinion of Tosafot, and the Morderchai is that by accidental cases there can be an agent for "sinful matters. And here the agents who sell certainly hold there is no sin..."

- Why did Rabbi Tzvi Pesach Frank argue that there is no problem of sinful agency for the Rabbis who sell their fields on behalf of the farmers?

Legal Fiction: As currently constructed, the sale of land during Shemita year can be seen as a legal fiction (הערמה). Neither the seller nor the buyer have any plans to maintain the sale after Shemita year. Read sources 26-27 to investigate why this may be problematic and how we address this issue today.

26. Rabbi Mordechai Yaakov Breish (20th century Switzerland), Chelkat Yaakov on Yoreah Deah 184

המכירה היא הערמה גדולה עד שבני אדם מן השוק מחייבין עליה למכור כל ארץ ישראל לאיש ערבי, דבר שלא יעשו בעד כל הון (לא כן במכירת חמץ אם הגוי ישלם עבור כל החמץ לא איכפת לישראל באמת למכור כל החמץ שלו לעכו"ם) ועיקר ההיתר שכמה רבנים סמכו

עליו משום גודל הלחץ הצריך בארץ ישראל אם יאסר להם שביעית, וכהאי דירושלמי המובא בתוספות סנהדרין (כו, א) דהוי כפקוה נפש, ומסייע ההיתר דמכירה שלא תשתכח תורת שביעית - אם כן ממילא להדרים בחוץ לארץ בודאי שיש להם להחמיר על עצמם.

The sale itself is a great trick such that people from the market joke about it, to sell all of Israel to an Arabic man, something they wouldn't do for all the money (as opposed to selling chametz where if the non-Jew would pay for the Chametz, the Jews wouldn't mind selling all their chametz)! The dispensation many Rabbis rely is only because of the pressure in the land of Israel if the Shemitah year would forbid them, akin to the Yerushlami quoted in Tosafot Sanhedrin 26a that it is a matter of saving lives, and the Heter Mechirah helps that Shemitah won't be forgotten- if so it follows that those who live outside the land should certainly be strict.

27. Rabbi Yosef Tzvi Rimon (Modern Day Israel), Shemitah pg. 299

אמנם נדמה שכיום אין כל כך בעיה של חיסרון בגמירות דעת למכירה. ראשית, מדובר במכירה לזמן. אם כך, בסופו של דבר אם היהודי יקבל את הכסף הראוי, ייתכן שיסכים לכך. בנוסף לכךכיום נעשה ההיתר בצורה של חוזה משפטי. החקלאים בודקים אותו, נותנים אותו לעורכי הדין שלהם, ויש כאלו שאפילו מסבכים לחתום עליו. לכן, גמירות הדעת שמושגת בסופו של דבר עשויה להועיל גם לדעות המחמירות.

Although it seems that nowadays there is not so much a problem of lack of consummation for sale. First, it's a temporary sale. If so, in the end if the Jew gets the money he deserves, he may agree to it. In addition, today the permit is made in the form of a legal contract. Farmers check it out, give it to their lawyers, and some even refuse to sign it. Therefore, the finality of opinion that is eventually achieved may also help for the strict opinions.

➤ *What do we do to ensure the sale is no longer considered a legal fiction?*

28. Rabbi Avraham Isaac Kook (20th century Israel), Mishpat Kohen 71:5

מפני שכל דבר ההיתר הוא באמת רק מפני הדחק העצום, ובתורת הוראת שעה, על כן הנהגנו שלא לנטע נטיעות חדשות כלל, מפני שכל מגמתנו היא להגן על הישוב שכבר נשתכלל שלא יהרס על ידי הפסקת העבודה והמסחר בשביעית, לפי המצב הירוד והנורא שהישוב עומד עליו כעת, עד בא עת לחננה בישע אלקים. אף על פי שמצד הדין הנטיעה היא מכלל המלאכות, שלדעת כמה מרבתינו הראשונים הן אסורות רק מדרבנן, והיה ראוי להקל אחר המכירה לעשותה גם על ידי ישראל, מכל מקום מפני שההשערה היא תמיד, שעל ידי מניעת נטיעות חדשות לא תצא קלקלה למעמד הישוב, הונהגו להחמיר בה עוד יותר מבשאר מלאכות, שהן על פי דין תורה חמורות ממנה, מפני שהן נוגעות יותר למצב הישוב.

Because the whole permit is really only because of the enormous pressure, and in the design of temporary order, therefore we have the custom not to plant new plants at all, because our whole goal is to protect the already completed settlement that it should not be destroyed by stopping work and trade in the seventh year, according to the poor and terrible situation now, until the time comes for to grace it in the salvation of God. Although planting by law is one of the forms of work, which according to some of our first rabbis is forbidden only rabbinically, and it would be appropriate to be lenient after the sale for it to be done by Jews as well, nevertheless because the hypothesis is always that preventing new plants will not spoil the status of the settlement, we have the custom to be strict more so than other forms of work, which according to Torah law are more serious than it, because they relate more to the situation of the settlement.

For the text of a Heter Mechirah Contract

[https://asif.co.il/download/kitvey-et/zor/zhr%2032/zhr%2032%20\(9\).pdf](https://asif.co.il/download/kitvey-et/zor/zhr%2032/zhr%2032%20(9).pdf)